

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міського будівництва та господарства**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан
факультету

Й. Голик
Доц. Йолана ГОЛИК

2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІСЬКИЙ МОНІТОРИНГ І МЕНЕДЖМЕНТ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Міське будівництво та господарство
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Міський моніторинг і менеджмент» для здобувачів вищої освіти галузі знань 19 Архітектура та будівництво спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія освітньої програми Міське будівництво та господарство.

Розробник: Каблак Н.І., професор кафедри міського будівництва та господарства.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри міського будівництва та господарства

протокол № 2 від «22» вересня 2022 р.

В.о.завідувача кафедри доц. Діана КАЙНЦ

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технічного факультету

протокол № 1 від «28» вересня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії доц.Оксана ГАПАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4	5
Кількість модулів – 2	Семестр:	
	8	9
Тижневих годин для денної форми навчання:	Лекції:	
аудиторних – 2,6	24	6
самостійної роботи студента – 4	Практичні (семінарські):	
	20	6
Вид підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	46	78
Форма підсумкового контролю: залік	Всього:	
	90	90

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Міський моніторинг та менеджмент**» є оволодіння студентами основними теоретичними поняттями та положеннями системного підходу до міського моніторингу як комплексу дій з оцінки, аналізу та прогнозування стану міського середовища. А також вивчення теоретичних основ менеджменту і методів їх практичного використання в діяльності організацій міського середовища.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва та цивільної інженерії.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК02. Здатність до критичного осмислення і застосування основних теорій, методів та принципів економіки та менеджменту для раціональної організації та управління будівельним виробництвом.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Міський моніторинг та менеджмент**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 5. Вища математика

ОК 8. Інформатика та програмування

ОК 29. Архітектура будівель та споруд

ОК 23. Планування та забудова міст

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Міський моніторинг та менеджмент**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.	РН01
Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури, будівництва та планування територій міст і поселень.	РН02
Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефахівцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою.	РН03
Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.	РН07

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Міський моніторинг та менеджмент»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Оволодіння сучасними формами та методами прогнозування стану міського середовища	РН01, РН02
Вміння визначати позитивні та негативні властивості територій з точки зору містобудівного розвитку. Вміння оцінювати використання принципів проектування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.	РН03
Вміння здійснювати спостереження, аналіз та прогноз змін в міському та архітектурно-просторовому середовищі	РН07

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: практичні роботи та залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: практичні роботи.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
-	-	-	-	-	10	10	-	15	15		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T11	T12	T13	T14	T15	T16	50	100
		20	-	-	30		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практична робота	1	50	1	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	2	100	2	100

Критерії оцінювання практичних робіт

На оцінку практичних робіт впливає правильність, повнота, змістовність, логічність і самостійність розв'язку, а також відповідне оформлення матеріалів .

Виконання практичної роботи оцінюється від 0 до 50 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота виконується в аудиторії в письмовій формі.

Перелік питань, винесених на модульний контроль, надається здобувачам вищої освіти на початку семестру.

Контрольна робота (модуль 1) складається з трьох теоретичних питань.

Повна змістовна відповідь на теоретичне питання оцінюється від 0 до 15 балів.

Контрольна робота (модуль 2) складається з п'яти теоретичних питань.

Повна змістовна відповідь на теоретичне питання оцінюється від 0 до 10 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль – оцінювання результатів навчання за семестр у формі заліку.

Рейтингова оцінка визначається по результатам модульних контролів 1 та 2. Сума балів, накопичених здобувачами вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних робіт в модулі 1 (практична та контрольна роботи) від 0 до 100 балів та в модулі 2 (контрольна робота) від 0 до 100 балів.

Підвищити оцінку здобувач вищої освіти має право на семестровому заліку.

Залік проводиться в усній формі по теоретичним питанням з переліку, що надається студентам на початку семестру. Вибір питання здійснює викладач.

Максимальна кількість питань – 4.

Повна, змістовна, аргументована відповідь на питання оцінюється від 0 до 25 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Класифікація систем моніторингу

- Тема 1. Місто як соціально-економічна система.
 Тема 2. Цілі й завдання моніторингу. Види моніторингу.
 Тема 3. Моніторинг оточуючого природного середовища.
 Тема 4. Соціально-демографічний моніторинг.
 Тема 5. Вплив ресурсних обмежень на умови розвитку міст. Забезпечення сталого розвитку міст.
 Тема 6. Моніторинг міських територій.
 Тема 7. Моніторинг міських земель
 Тема 8. Нерухомість у містобудуванні. Моніторинг жилої та громадської забудови
 Тема 9. Моніторинг промзон і промоб'єктів
 Тема 10. Моніторинг архітектурно-просторового середовища.

Модуль 2. Менеджмент міського середовища

- Тема 11. Зміст і основні поняття. Природа і склад функцій менеджменту
 Тема 12 Місце і роль міського господарства в системі життєзабезпечення міста
 Тема 13 Основи місцевого самоврядування
 Тема 14 Менеджмент систем життєзабезпечення міста
 Тема 15. Менеджмент комунальних послуг
 Тема 16. Стратегія розвитку міського господарства.

6.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
8-й семестр						
Модуль 1. Класифікація систем моніторингу.						
Тема 1. Місто як соціально-економічна система.	2	2		-	-	-
Тема 2. Цілі й завдання моніторингу. Види моніторингу.	2	2		-	-	-
Тема 3. Моніторинг оточуючого природного середовища.	2	2		-	-	-
Тема 4. Соціально-демографічний моніторинг.	2	2		-	-	-
Тема 5. Вплив ресурсних обмежень на умови						

розвитку міст. Забезпечення сталого розвитку міст.	2	2		-	-	
Тема 6. Моніторинг міських територій.	12		2			10
Тема 7. Моніторинг міських земель	12		2			10
Тема 8. Нерухомість у містобудуванні. Моніторинг жилої та громадської забудови	2	2				
Тема 9. Моніторинг промзон і промоб'єктів	4		4			
Тема 10. Моніторинг архітектурно-просторового середовища.	30		4			26
Модульна контрольна робота	2	-	2	-	-	-
Разом за модуль	72	12	14	-	-	46
Модуль 2. Менеджмент міського середовища.						
Тема 11. Зміст і основні поняття. Природа і склад функцій менеджменту	4	4		-	-	-
Тема 12 Місце і роль міського господарства в системі життєзабезпечення міста	2	2		-	-	-
Тема 13 Основи місцевого самоврядування	4		4	-	-	-
Тема 14 Менеджмент систем життєзабезпечення міста	2	2				-
Тема 15. Менеджмент комунальних послуг	2	2				-
Тема 16. Стратегія розвитку міського господарства	2	2				-
Модульна контрольна робота	2	-	2	-	-	-
Разом за модуль	18	12	6	-	-	-
Разом за семестр	90	24	20	-	-	46

**Структура навчальної дисципліни
(заочна форма)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
9-й семестр						
Модуль 1. Класифікація систем моніторингу.						
Тема 1. Місто як соціально-економічна система.	2	2		-	-	-
Тема 2. Цілі й завдання моніторингу. Види моніторингу.	2		2	-	-	-
Тема 3. Моніторинг оточуючого природного середовища.	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Соціально-демографічний моніторинг.	-	-	-	-	-	-

Тема 5. Вплив ресурсних обмежень на умови розвитку міст. Забезпечення сталого розвитку міст.	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Моніторинг міських територій.	34	-	2			32
Тема 7. Моніторинг міських земель	10	-				10
Тема 8. Нерухомість у містобудуванні. Моніторинг жилої та громадської забудови	10	-				10
Тема 9. Моніторинг промзон і промоб'єктів		-				
Тема 10. Моніторинг архітектурно-просторового середовища.	26	-				26
Модульна контрольна робота	-	-	-	-	-	-
Разом за модуль	84	2	4	-	-	78
Модуль 2. Менеджмент міського середовища.						
Тема 11. Зміст і основні поняття. Природа і склад функцій менеджменту	2	2		-	-	-
Тема 12 Місце і роль міського господарства в системі життєзабезпечення міста	2	2	-	-	-	-
Тема 13 Основи місцевого самоврядування	2	-	2	-	-	-
Тема 14 Менеджмент систем життєзабезпечення міста						
Тема 15. Менеджмент комунальних послуг						
Тема 16. Стратегія розвитку міського господарства						
Модульна контрольна робота	-	-	-	-	-	-
Разом за модуль	6	4	2	-	-	-
Разом за семестр	90	6	6	-	-	78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поняття моніторингу і структура містобудівних напрямків досліджень. Види моніторингу.		2
2	Містобудівний об'єкт- предмет досліджень, опису і оцінки		2
3	Порядок проведення візуальних спостережень в системі Моніторингу	14	
4	Адміністративне управління містом	6	2
Разом		20	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Моніторинг міських земель. Виконання візуально-аналітичної роботи. Натурні обстеження	10	32
2	Нерухомість у містобудуванні. Виконання візуально-аналітичної роботи. Вивчення літературних джерел.	10	20
3	Моніторинг архітектурно-просторового середовища. Виконання візуально-аналітичної практичної роботи. Складання письмового звіту про виконану роботу.	26	26
Разом		46	78

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Благоустрій територій. ДБН В.2.2-5:2011. - К.: Мінрегіонбуд України, 2011. -45с.
2. Будинки і споруди. Громадські будинки і споруди. Основні положення. ДБН В.2.2-9:2018 .- К.: Мінрегіонбуд України, 2018.-49с.
3. Будинки і споруди. Житлові будинки. ДБН В.2.2-15:2019.
4. Державний класифікатор будівель і споруд ДК 018-2000.17.08.2000№507.
5. Деркач І.П. Міські інженерні споруди: Навчальний посібник. –Харків: ХНАМГ, 2006.- 97с.
7. Енергоефективність будівель. Вплив автоматизації, моніторингу та управління будівлями. ДСТУ EN 15232:2011.
8. Закон України «Про благоустрій населених пунктів», ВВР,2005 №491, ст. 517.
9. Закон України «Про житлово-комунальні послуги», 1875-15-ВР.
10. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», 280-97-ВР.
12. Закон України «Про основи містобудування», ВВР, 1992,№52,ст.683.
13. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», ВВР 2011, №34, ст.343.

Допоміжна література

1. Інструкція про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна, затв. нарк. Держбуду України від 24.05.2001 №127 з змінами і доповненнями.
2. Містобудування та територіальне планування: Наук.-техн. збірник/ відпов. ред. М.М. Осетрін. К.: КНУБА,2010.-вип.37.-618с.
3. Орлов В.О. Міські інженерні мережі і споруди: Навчальний посібник.- Рівне: НУВГП,2011.- 200с.
4. Планування і забудова територій. ДБН Б.2.2-12:2018.-К.: Мінрегіонбуд України, 2018.- 65с.
5. Солуха Б.В., Фукс Г.Б. Міська екологія. Навчальний посібник.-К.: КНУБА, 2004.-338с.
8. Білоконь Ю.М. Управління розвитком територій / Ю.М. Білоконь за ред. І.О.Фоміна. – К.: Укрархінформ. –2002. – 148с.
9. Шубович С.А. Введение в архитектурный мониторинг городской среды: монография / С.А. Шубович, О.С. Соловьева, А.П. Панова. – Х.: ХНАМГ. –2009. – 67 с.
10. Ключниченко Є.Є. Житлово-комунальне господарство міст / Є.Є.Ключниченко, С.В. Лісниченко, Є.О.Рейцен, Н.О.Денисенко. –К: КНУБА. – 2010. – 248с.
11. АніщенкоВ.О., Моніторинг і охорона земель: Навч. посіб. В.О. Аніщенко, В.О. Боровий. – К.: КНУБА. – 2003. – 176 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Каблак Н.І. Курс лекцій з дисципліни «Міський моніторинг» (для студентів напрямку 192 «Будівництво та цивільна інж.») / Н.І. Каблак. – У.: УЖНУ. – 2019. – 45 с. (Платформа електронного навчання УжНУ).
2. Сервер Верховної Ради України www.rada.gov.ua
3. Нормативні акти України www.nau.kiev.ua